

CRÓNICA FFF DA COP25

DESESPERANZA, PASO PARA A ACCIÓN

Héctor Santorum e María Bañón*

Do día 2 ao día 13 de decembro, tivo lugar o Cumio polo Clima en Madrid, concretamente no IFEMA. A COP25, prevista para Chile, foi trasladada á capital do Estado español por mor da inseguridade xerada no país chileno tras os últimos disturbios. Héctor Santorum, coautor deste artigo, foi un dos compañeiros de Fridays For Future Galicia, de Vigo, que tiña acreditación no evento. No mesmo, tivo a oportunidade de falar con numerosos compañeiros e compañeiras do movemento, a nivel estatal e internacional. Como observadores, como activistas, como xuventude, o propósito de FFF era influír nos acordos que se levasen a cabo e aprender. Este é o seu relato do evento.

FFF Galicia

Cabeceira da manifestación polo Clima do 6-D.

Aura e máis eu (Héctor Santorum) chegabamos a Madrid o domingo pola noite, á residencia, mentres chovía. Eu empregara o día anterior e a viaxe para familiarizarme máis coa COP e afondar nos acordos previos: a Convención Marco, o Protocolo de Quioto, a Emenda de Doha, os Acordos de París. Aquela noite coñecemos algúns compañeiros. Il-yess El Kortbi, de Fridays for Future Ukraine, esperaba ter reunións con outra xente de Fridays For Future (FFF) dentro e fóra da COP para tratar de influír xuntos nos acordos. Co tempo deuse conta de que FFF dentro da COP non tiña demasiada influencia, só porque os líderes mundiais, a banca, as compañías e delegacións dos países, na maioría dos casos, non querían escoitarnos. Joel Peña, compañeiro de FFF Chile, non tiña demasiadas esperanzas depositadas nesta COP: "O problema destes 25 anos de COP é que nin os gobernos nin as empresas poden dar solucións para asegurar o futuro. A solución vai vir da xente. A xuventude chilena tivo a capacidade de despertar a sociedade, nós como mocidade do mundo imos despertando pouco a pouco a conciencia de toda a humanidade".

Eu marchei cara á COP ao día seguinte. Acrediteime, máis rápido do que cría. Entrei na *Blue Zone*, un espazo enorme, cheo de políticos, prensa e observadores,... eu era do terceiro grupo. Un señor pedíume que lle sacase unha foto, mentres poñía un amplo sorriso. Transmitía

esperanza, aínda que non tiña grandes expectativas, non quería renunciar ao optimismo. Un ano de mobilizacións históricas debía ter feito un lixeiro efecto nas Partes. As *Partes* son os países con voto e activos na negociación. Progresivamente, funme dando conta de que o noso poder non era o de ser negociadores. O noso papel era ser, en certo modo, voceiros. Tratei de mostrarme como membro de FFF sen ser representante de ninguén en Vigo ou en Galicia.

Ademais diso tiñamos abundantes reunións cos compañeiros/as de FFF desprazados/as en dito espazo, coordinabamos a prensa, as accións dentro da COP e a estratexia. Ditas reunións tamén serviron para compartir como viamos o movemento, ás veces, mantendo grupos máis reducidos durante quince minutos para tratar temas concretos, ou de cando en vez fóra tomando un café.

O DÍA 6-D

Chegou o día da manifestación, venres 6 de decembro, e pola mañá fun a RNE dar a miña primeira entrevista en vivo. Logo dirixinme a unha sentada cos meus compañeiros na *Blue Zone*, como protesta pola falta de ambición nos acordos. Estivemos preto dunha hora sentados, cando de repente apareceu Greta. As cinco cámaras que tiñamos fronte a nós

xiraron cara a ela, a prensa chegaba correndo dun lado e doutro outro, rodeándoa. Sentouse con nós, e por un anaco, a prensa mantívose a raia, cantamos a canción *Fight For Climate Justice*, agarrados das mans. Cando se rompeu o círculo, a prensa volveuse botar enriba dela.

A seguridade do IFEMA e os compañeiros/as de Fridays próximos a onde estaba, intentaban facer un cerco de seguridade uníndose polas mans. Os cámaras e os reporteiros loitaban por abrir un espazo entre os brazos para sacar “a toma”. Eu permanecía atento por se requiría axuda mentres vía xornalistas que repetían cousas como “que barbaridade, é so unha nena”, mentres vixiaban a masa de xente en busca dun sitio. Tardamos tres cuartos de hora en avanzar uns 500 metros para saír do lugar e, posteriormente, comezamos outra reunión, onde conseguimos algúns compañeiros máis para completar o cerco de seguridade da manifestación.

Marchei ao parque do Retiro cunha sensación de enfado e tristeza polo que acontecera. Alí estaba a facerse un picnic previo á manifestación, tras o que me dirixín con dous compañeiros máis a pola faixa de “Climate Justice”. En verdade, eles dirixíanme a min, estaba exhausto, deilles o enderezo e seguinos no metro. Arredor das catro, collemos os cartaces e volvemos ao metro, onde tamén atopamos xente con faixas que dicía que ía acudir á manifestación. Non era consciente do impacto que estaba tendo a COP. Chegamos ao parque de novo, e alí sentei ata que tocou o momento de ir á marcha. Falei con compañeiros de Catalunya e fomos xuntos coas faixas de *Climate Justice*, tocábame vixialas.

Así e todo, o inicio da manifestación non resultou como se esperaba. A xente do cordón de seguridade non era suficiente e chegaba Greta. Compañeiras como Eme (María Bañón, coautora deste artigo) acudiron a reforzar o cordón. A nosa compañeira de FFF Galicia contaba como a xente estaba amoreada e non deixaba avanzar a marcha, era un bloque

amplio de xornalistas que ían a contracorrente agardando sacar a exclusiva da foto de Greta na cabeceira da manifestación, pero esa situación non se deu. A expectación e a masa era tal que non era seguro para ela, nin cómodo, por culpa do fanatismo e da prensa entolecida. Os compañeiros do cordón agarrábanse fortemente polos brazos para crear unha barreira humana fronte os medios, que se abalanzaban e empurraban repetindo que necesitaban a foto de Greta e increpando para saber onde estaba e se ía aparecer, que “cando aparecese xa marcharían”. Observamos que faltaba interese por saber por que estabamos alí, a manifestarnos, o único que se pretendía era conseguir “unha foto”.

Xa había media hora que tiña que ter comezado o acto e, ante iso, relata Eme: “Tiven que meterme entre o cordón de seguridade e mergullarme entre os cámaras repetindo que, por favor, avanzasen. Despois dun rato entre aquela masa, que estaban apertados como sardiñas en lata, atopeime con señores maiores e nenos que non sabían onde se meteran, había que axudalos a saír de entre tanta cámara, pero os portadores destas só estaban a mirar se aparecía Greta, sen darse conta do problema que estaban a ocasionar. Un señor maior díxime ‘van matar a miña muller, vana tirar’, só eran dous anciáns que querían apoiar a protesta e que estaban a pasalo realmente mal. Unha das nenas mirábame con cara de medo ante tanto empurrón mentres a nai me dicía que quería ir coa xente. Saqueinas e indiqueilles como ir á zona da manifestación co resto, realmente preocupada de que lle dese un ataque de ansiedade pola cariña que tiña aquela rapaza. Persoalmente, estaba espantada ante aquela falta de humanidade.”

E continúa frustrada: “Vivimos actualmente nun *panem et circenses* (pan e circo) alimentado polos medios que fomentan ese fanatismo desmesurado en lugar de axudar realmente na causa, a concienciar e a empregar correctamente o seu poder: contar realmente a EMERXENCIA na que nos atopamos. Durante o percorrido observábase xente

Compañeiros/as de FFF Internacional tras a realización da primeira rolda de prensa na Blue Zone.

Vista aérea da manifestación do venres 6-D, en Novos Ministerios.

preguntando por Greta e sacándose *selfies*. Non podía evitar preguntarme: realmente esta xente é consciente de por que estamos a facer todo isto? Nun momento que pedimos a un cámara que deixase espazo ao cordón, ameazounos con que sacaría unha mala nota de prensa. Non, a xente non é consciente, xogámonos o noso FUTURO, non unha portada dun xornal”.

Greta, admirada por moitos e moitas, segue sendo unha persoa. Entendo que a prensa ten que facer o seu traballo, e que a xente tamén ten curiosidade por tela preto, mais, non comprendo a falta de respecto.

Foi unha pena que Greta non puidese entrar na manifestación, aínda que, foi o máis seguro. Finalmente, a manifestación partiuse en dúas partes, porque seguía habendo, un bloque de xente que, en lugar de avanzar, agardaba por se aparecía Greta por alí. Ela dirixiuse ao escenario cun compañeiro noso da organización internacional. Así, volvemos ao noso bloque ata o final da manifestación, recolocámonos no cordón, e escoitamos os discursos e a música.

Estimouse unha participación de arredor de medio millón de persoas. Aínda que fose unha vitoria, non podía evitar a sensación de que non ía servir de nada, polo menos, a curto prazo.

O CONTRA-CUMIO

O sábado fun ao Contra-cumio, e realmente alí vin a verdadeira esencia do que debería ser a COP. Era un espazo de debate, aberto a todo o mundo, que falaba dos problemas de todas. Tratáronse temas como a remunicipalización da auga e de como afectaría ao Cambio Climático. O que se respiraba era sinceridade e fraternidade. Tamén o percibiu Ilyess El Kortbi, activista ucraíno contra o cambio climático: “No Contra-cumio a xente era máis aberta, máis simple, podías falar con eles. Tiñamos charlas gratuitas e abertas, a COP era diferente, como falsa”.

O ambiente contrastaba tremendamente coa COP, na que se percibían os enfrontamentos polos intereses propios de cada Estado, a publicidade das grandes multinacionais ou os políticos “debatendo” para mostrar quen era máis ecoloxista. A COP25 é o cumio dos ouvidos xordos, o cumio da apatía ante a esperanza.

CONCLUSIÓN

Un dos últimos días, exhausto xunto á miña compañeira Scarlett de FFF Romanía, rematamos sentados na moqueta do IFEMA. Fixeime na xente durante eses minutos. Dinme de conta de algo que en certo modo xa sentira: O ambiente transmitía desesperanza. Nesa situación, nós proseguimos as reunións cada vez máis derreados.

Teño a conciencia tranquila, creo que fixemos o noso papel dunha forma aceptable. Gustaríame que isto influíse máis nas negociacións. A pesar disto, penso que gañamos a nosa batalla, a de mostrar a fragilidade e a pouca ambición do acordo deste ano. A de criticar que o espazo foi copado polas empresas que se anunciaron na *Green Zone*. A de mostrar o noso compromiso de colaborar cos pobos orixinarios que levan na súa vida a loita polo territorio. O noso obxectivo é construír un mundo novo sustentado na xustiza climática, e non hai xustiza climática sen xustiza social.

*Héctor Santorum Ruíz e María Bañón Goiriz son membros de Fridays For Future Galicia.

Sentada de todos os colectivos na *Blue Zone*, o venres 13 de decembro de 2019.